

що передбачає активні дії на ринку праці, підвищення якості робочої сили для наступного працевлаштування безробітних, які шукають роботу, може забезпечити максимально можливу зайнятість населення, виробництво конкурентоспроможної продукції. Обґрунтовано найважливіші напрями активної державної політики зайнятості: розробка й реалізація загальнонаціональних програм; розвиток малого підприємництва, у тому числі серед безробітних громадян шляхом їх професійного відбору та навчання основ підприємницької діяльності; стимулювання підприємців, що зберігають і створюють нові робочі місця в перспективних галузях і сферах діяльності (житлове будівництво, сфера послуг тощо) наданням податкових, кредитних пільг і державних замовлень; організація громадських робіт, насамперед, для спорудження об'єктів інфраструктури тощо.

Вирішення проблеми безробіття шляхом створення робочих місць не підкріплено дієвим механізмом. Розробка схеми перспективного їх створення й збереження за галузями економіки та підприємствами має стати головним орієнтиром у розвитку ринку праці, дієвим інструментом регулювання попиту на робочу силу, а також системи підготовки та перепідготовки незайнятого населення. Значної уваги потребує стан виконання завдань, пов'язаних зі створенням нових робочих місць і їх укомплектуванням за професіями та спеціальностями. При цьому наголос має робитися на відповідності кількості створених нових робочих місць кількості фактично вивільнених працівників з галузей економіки через зміни в організації виробництва і праці. Для моніторингу й регулювання процесів формування потенціалу ефективних робочих місць у галузевому й регіональному розрізі доцільно запровадити державну систему статистичної звітності, що відображала б фактичний стан і динамі-

ку відтворення робочих місць, а також використання робочої сили на підприємствах різних форм власності.

Надано методичні та практичні рекомендації щодо розробки конкретних запропонованих комплексних програм, а саме: "Міжвідомчої цільової програми системи сприяння працевлаштуванню й перепідготовці незайнятих випускників закладів професійної освіти", "Підвищення конкурентоспроможності молоді регіону (міста, району, області)", "Міжвідомчої програми сприяння розвитку персоналу на підприємстві", а також пропозиції до Концепції розвитку трудового потенціалу України, Програми структурної перебудови економіки України та окремих законодавчих актів.

Сформульовано основні цілі та конкретні короткострокові й довгострокові завдання Державної програми підвищення рівня та якості життя як у цілому, так і для окремих виконавців цієї програми. Надано пропозиції щодо розвитку профорієнтаційної роботи, конкретні рекомендації стосовно розробки Державної та річних регіональних програм зайнятості населення.

Література

1. Герасимчук В.І. Проблеми трансформації зайнятості і ринку праці України (методологія, аналіз, шляхи вдосконалення) / В.І. Герасимчук. – К.: Принт – Експрес, 2001. – 503 с.
2. Сай І.А. Порівняльна характеристика різних моделей державного регулювання зайнятості / І.А. Сай // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2006. – № 3. – С. 154–158.
3. Черниш Т. Зрушення в зайнятості населення України, спричинені реструктуризацією підприємств / Т. Черниш // Україна: аспекти праці. – 2001. – № 4. – С. 18–21.

УДК 351.851

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ ДО УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

Гасєвська Л.А.

кандидат педагогічних наук, доцент

Національна академія державного управління при Президенті України

Annotation

Experience of foreign states in relation to the public participation in the education management is analyzed. The main attention is concentrated on the processes of the management decentralization, distributing of plenary powers between different levels and sub-

jects of the management, public influence on the forming of the educational policy.

Анотація

У статті проаналізовано досвід зарубіжних країн щодо участі громадськості в управлінні освітою. Особливу увагу приділено процесам децентралізації управління, розподілу повноважень між різними рівнями

та суб'єктами управління, впливу громадськості на формування освітньої політики.

Ключові слова

Освіта, управління освітою, громадськість, рівні управління, освітня політика.

I. Вступ

На шляху реалізації завдань щодо створення державно-громадського управління освітою сьогодні існує чимало перешкод. Основна, на наш погляд, полягає в неготовності суспільства брати на себе відповідальність. Та й освітня галузь поки що не виявляє готовності віддати в руки громадськості (батьків, учнів, осіб, зацікавлених у розвитку освіти) вирішення проблем, що можуть бути в її компетенції.

Однак, незважаючи на труднощі, в Україні спостерігаються позитивні тенденції, які дають право говорити про розвиток державно-громадського управління в освіті, що намітився.

Що ж робити далі для утвердження демократичних відносин у галузі управлінської діяльності в освіті відповідно до змін у суспільно-політичній структурі держави, відповідно до світових тенденцій розвитку громадянського суспільства?

Певну допомогу в розв'язанні цієї проблеми може надати вивчення й поміркована трансформація прогресивних ідей зарубіжного досвіду. На сьогодні у високорозвинутих країнах створені й ефективно функціонують різні механізми залучення громадськості до управління освітньою галуззю. Деякі з них можна розглядати не лише як зразок для вивчення, а і як зразок, гідний наслідування, зрозуміло, за умов урахування національних особливостей української системи освіти та тих пріоритетів, на досягнення яких вона орієнтується.

Дослідженнями розвитку системи управління освітою, переведення його на державно-громадський рівень в Україні займаються В. Андрущенко, В. Биков, Б. Гаєвський, М. Головатий, С. Кришок, В. Луговий, В. Майборода, С. Майборода, І. Надольний та ін. Окремим аспектам управління освітою в Чеській Республіці присвячені праці Н. Бондарчук, досвіду запровадження державно-громадського управління освітою в Польщі – роботи Я. Гречки, Л. Гриневич, у Німеччині – дослідження Н. Ахтамзян. Проте питання залучення громадськості до управління освітою в зарубіжних країнах залишається недостатньо вивченим.

II. Постановка завдання

Мета статті – аналіз зарубіжного досвіду щодо демократизації управління освітою.

III. Результати

З організаційного погляду в більшості країн управління освітою здійснюється на трьох рівнях: центральному, регіональному й місцевому. І лише в окремих випадках іс-

нують дворівневі структури. Однак "саме поняття "рівень", і роль кожного з рівнів в управлінні освітою, і розподіл повноважень та відповідальності між ними суттєво відрізняються в різних країнах" [1, с. 93].

Центральний (або верхній) рівень управління (часто є еквівалентом національного) зазвичай представлений національним міністерством (або департаментом) освіти, а в деяких країнах двома міністерствами – освіти та вищої освіти. У більшості європейських держав (Греція, Ірландія, Ісландія, Італія, Норвегія, Португалія, Франція та ін.) цей рівень наділений найбільшим обсягом повноважень щодо прийняття рішень з головних проблем організації і змісту освіти [1, с. 93].

У країнах з федеральним державним устроєм (Німеччина, Сполучені Штати Америки, Канада, Швейцарія та ін.) відповідальність за освіту покладена на суб'єктів федерації, які виступають центральним рівнем управління освітою. Тобто провідна роль належить міністерствам (департаментам) освіти суб'єктів федерації, а федерального міністерства або взагалі не існує, або (наприклад, Канада, Швейцарія) воно має чітко визначені й досить обмежені повноваження [1, с. 94].

Такий характер управління освітою зумовлений тим, що в деяких країнах (наприклад, у США) державу й суспільство формували різноманітні суспільні групи (партії, асоціації, об'єднання), тому там громадський вплив на освіту завжди перевищував монополістично-державний. Американська система освіти завжди якоюсь мірою була децентралізованою. Це виявлялося й виявляється в тому, що федеральний уряд ніколи не здійснював прямого контролю за діяльністю системи освіти на будь-якому рівні. Його дії стосуються виключно виділення коштів відповідних фондів на програми наукових досліджень, надання фінансової допомоги студентам, а також підтримки деяких політичних заходів. Навіть за умов схвалення урядом інновацій у галузі освіти, місцеві органи всіляко намагаються обмежити його втручання у процес навчання та управління. Тобто контроль за системою освіти в Сполучених Штатах Америки за будь-яких умов залишається у віданні органів державного й місцевого рівнів [10].

Фінансування освіти у США здійснюється з податків. Якщо економіка штату розвинута добре, то і коштів на освіту виділяється більше: тобто кожен штат має таку школу, на яку він заробив. Керують школами виборні ради з питань освіти. Таким способом забезпечується участь громадськості в управлінні. Якщо держава хоче впливати на освіту, то оголошує федеральну програму, яку й фінансує. Навчальні заклади, що беруть у ній участь, одержують кошти, хто не бере – не одержує. Головне, що держава за своє

втручання платить. Ось чому кожен штат самостійно вирішує, яких освітніх стандартів у ньому будуть дотримуватися. Що стосується батьків, то вони мають більше прав щодо втручання не тільки в освітній процес, а навіть у зміст навчання, ніж наші піклувальні ради. Батьки навіть можуть коригувати навчальний план [3].

Цікавий досвід нагороджено в Сполучених Штатах Америки із залучення батьків до реалізації навчальних програм. Як показали дослідження фахівців (Стаббс, Годлі), ідеї та положення, висунуті батьками, знайшли відображення в 37% робочих навчальних планах, враховані при розробці нових програм; у 58% випадків дорослі члени сімей брали активну участь у визначенні актуальних питань виховання та розвитку дітей різного віку, в оцінюванні ефективності просвітницької роботи із сім'єю. У 80% випадків батьки допомагали у формуванні штату викладачів навчальних закладів; у 88% програм знайшла відображення діяльність батьків як представників батьківських фондів, організаторів різноманітних екскурсій і мандрівок, благочинних заходів. Як засвідчують дослідники, там, де вчителі справді зацікавлені в співробітництві з батьками, участь останніх у реалізації навчальних програм досягає 80% [12].

Значного поширення набули конференції, до участі в яких залучаються вчителі, батьки учнів, психологи, медики, працівники соціальних служб, представники громадських організацій, різноманітних фондів. Така форма дає змогу обговорювати шляхи досягнення основної мети навчального закладу в інтересах дитини, створює сприятливі умови для ознайомлення батьків з досягненнями дитини, її проблемами, допомагає з'ясувати суперечливі моменти в її розвитку. При цьому всі учасники заходу мають однакові можливості щодо висловлення думок та прийняття рішень [7, с. 19].

Ще одним показником децентралізації американської системи управління освітою може бути наявність у її складі значної кількості приватних шкіл, які не підлягають державному контролю. У вищій освіті також існує практика оплати витрат на її функціонування за рахунок фондів, зібраних з неурядових джерел. На думку виконавчого директора Edison Schools Inc. К. Уїтла, через 20 років близько 30% американських державних шкіл перейдуть у управління приватних компаній [9, с. 14–15].

Відбуваються процеси децентралізації управління освітою і в інших розвинутих країнах. Це виявляється в тому, що дедалі більше функцій, які раніше виконувала держава, все частіше передається на рівень місцевих органів влади, громадських організацій і приватного сектора. Характерною

стає тенденція виборювання приватними компаніями тендерів на надання управлінських послуг, підготовку вчителів, організацію освітнього процесу. Зростає в цій справі роль громадських організацій, органів місцевого самоврядування, асоціацій батьків та навчальних закладів.

У демократичних країнах з міцним централізмом (Франція, Німеччина та ін.), за збереження в державі багатьох адміністративно-фінансових важелів управління освітою, громадськість усе сильніше впливає на формування освітньої політики, визначення й реалізацію парадигми освіти, цілей і методів виховання. “Дедалі глибше усвідомлюється та практично втілюється теза необхідності служіння системи освіти не анонімній “державі”, а громадськості через належне врахування під час виховання та навчання інтересів і прав кожного громадянина” [7, с. 19].

Так, у Франції муніципалітети як органи, що становлять третій (найнижчий) рівень самоврядування, залучаються до регулювання освітньої політики на місцевому рівні. Це, зокрема, виявляється у фінансуванні освітніх програм та контролі за їх реалізацією. Залучення громадськості до управління навчальними закладами зменшує відстороненість суспільства від системи освіти, запобігає виникненню протистояння між ними [12].

Аналогічні зв'язки між місцевою громадою й навчальними закладами наявні в Іспанії.

У Великій Британії існує дворівнева система управління освітою. Центральний рівень представлений чотирма департаментами освіти: в Англії, Уельсі, Північній Ірландії і департаментом освіти та індустрії в Шотландії. Регіонального рівня немає, а місцеві органи традиційно мають великі повноваження. Забезпечення громадського фінансування шкільної освіти покладається на місцеві управлінські ради графств, муніципальних районів, великих міст і столиці. Ці ради створюють підвідомчі комітети, які володіють широкими правами та перебувають у подвійному підпорядкуванні – ради графства або муніципалітету й національному міністерству освіти та зайнятості. До їх повноважень належить: визначення потреб в освітніх послугах на своїх територіях і забезпечення їх надання. Крім того, вони приймають рішення щодо використання фінансово-економічних ресурсів, діяльності навчальних закладів, освіти дорослих, прийняття на роботу вчителів та іншого персоналу. Однак безпосереднє керівництво освітніми закладами комітет делегує директору освіти, тобто завідувачу відділу або управління освіти залежно від розмірів території [8].

Управлінські ради у Великій Британії мають право здійснювати контроль за навчанням дітей, їх харчуванням, проведенням різноманітних спортивно-оздоровчих, розважальних заходів. Представники ради активно залучаються до обговорення та затвердження навчальних програм, регулювання управлінням процесом їх реалізації. Зворотний зв'язок відбувається по лінії надання батькам психолого-педагогічної допомоги у вихованні дітей, яка здійснюється педагогами, психологами, медиками, соціальними працівниками на муніципальному рівні [6].

У Німеччині органи управління освітою в різних землях мають різноманітні організаційні форми. Найчастіше їх структура має три ієрархічні рівні: верхній – земельне міністерство освіти; середній – районні управління (відділи освіти); нижній – місцеві шкільні адміністрації на рівні комун [1, с. 95].

Згідно з Конституцією Федеративної Республіки Німеччини, землям належить право “верховенства” або “генеральної компетенції” в галузі культури та освіти. Це право реалізується через бундесрат, до якого подаються проекти, апробовані в регіонах. Адміністративні органи землі несуть відповідальність за виконання більшості федеральних законів і розв'язують завдання, що перебувають у їх безпосередній компетенції; ті, що спрямовані на реалізацію федерального права, але перебувають під відповідальністю землі; пов'язані з виконанням доручень федерації. Федерація має обмежену законодавчу та фінансову компетентність, хоча й має право справляти суттєвий вплив на розвиток і планування освіти за умов необхідності вирішення проблем загальнодержавного рівня [11].

Найбільш тісний зв'язок з громадськістю підтримують общини, які володіють гарантованим правом регулювати свої справи в межах закону та несуть за них повну відповідальність.

Комунальне самоврядування забезпечує безпосередню участь громадян в управлінні освітою, контроль за цим процесом. Це здійснюється через шкільні відділи, шкільні ради, які в різних землях є складовою районного управління, входять до окружного уряду або виступають як особливе відомство.

Основна функція місцевих органів управління освітою полягає у здійсненні нагляду за організацією, плануванням, керівництвом діяльністю шкільної системи. Щодо конкретних завдань, то до них належать: остаточне затвердження змісту освіти та його організація; обговорення питань, які стосуються виконання завдань, що постають перед школою; планування шкільної організації (органі-

заційний план школи); затвердження методичних засобів навчання [14].

Громадська складова управління освітою представлена батьківською радою на різних рівнях і має чітку вертикаль на рівні школи, землі й федерації. На рівні школи, крім батьківських рад, існують ще шкільні ради, до яких залучають, насамперед, учителів, котрі беруть участь у підготовці важливих рішень, розробці шкільних законів і виступають у ролі консультантів міністра.

Важливі повноваження має земельна батьківська рада при міністерстві культур. Так, у шкільному законі землі Баден-Вюртемберг зазначено, що батьківська рада консультує міністерство, зокрема, при формуванні освітніх і навчальних планів, допуску до використання підручників. Водночас міністерство зобов'язане надавати батьківській раді для ознайомлення всі документи, що регулюють організацію шкільної справи [2, с. 89].

Цікавим є також досвід Польщі, де у 1998 р. розпочався процес реформування національної системи освіти, який здійснюється кількома етапами – новелізація Закону про систему освіти у зв'язку з проведенням реформ самоврядування, консультації щодо проекту реформи освітньої системи тощо [15]. Міністерство національної освіти Польщі широко інформує громадськість щодо сутності інновацій, підтримує тісні контакти з освітніми товариствами та профспілками, органами самоврядування, політичними угрупованнями, відповідними парламентськими комісіями й канцелярією президента Республіки [4]. Представники цих інституцій входять до складу консультаційної ради зі справ реформи при міністерстві національної освіти.

Закон про систему освіти містить окремий розділ “Громадські органи у системі освіти”, до яких відносять державну раду освіти, освітню раду, раду школи, раду батьків, учнівське самоврядування.

Державна рада освіти, що створюється міністром при міністерстві національної освіти з представників воєводських освітніх рад, профспілок учителів, подає на розгляд міністра національної освіти проекти щодо державної освітньої політики, готує проект бюджетного закону й представляє свої рішення комісіям сейму та сенату; рекомендує концепції навчання, плани навчання та рамки програмних основ. Державна рада також може виступати з пропозиціями, які стосуються питань освіти, безпосередньо до головних і центральних органів урядової адміністрації [13].

Склад та умови виборів членів освітньої ради, регламент її діяльності встановлює одиниця територіального самоврядування. Основні її завдання полягають у дослідженні освітніх потреб і підготовці відповідних

проектів для їх вирішення на території діяльності даної одиниці територіального самоврядування. Крім того, рада опрацьовує рекомендації до бюджету щодо видатків на освіту та мережі громадських шкіл і закладів освіти, а також проектів актів місцевого права, що стосуються питань освіти тощо [4].

Ради шкіл та закладів освіти, до яких входять учителі, батьки, учні (щонайменше 6 осіб), беруть участь у розв'язанні внутрішніх справ школи, ухвалюють її статут, надають пропозиції та рекомендації щодо річного фінансового плану школи й можуть виступати з пропозиціями про вивчення та оцінювання діяльності школи, її директора або окремого вчителя.

Рада батьків створюється за рішенням громади батьків учнів певної школи. Вона може звертатися з пропозиціями та пропонувати рішення, які стосуються всіх справ школи, до ради школи, педагогічної ради й директора.

Одним з важливих принципів реформи системи освіти в Польщі є децентралізація контролю за навчальними програмами та підручниками, до якості яких значно зросли вимоги. Міністерство національної освіти відмовилося від ролі виробника-монополіста на користь ринку та самих учителів. Остаточне рішення щодо того, за якою програмою і за яким підручником учити учнів, приймає вчитель, керуючись програмними вимогами. Стосовно програм і підручників, допущених до використання міністром у школі, то їх аналізують рецензенти, а програми, створені самими вчителями, – директори шкіл [5].

Загальною тенденцією європейських держав-лідерів, що спостерігається в галузі освіти, є децентралізація, хоча в кожній країні вона має свої особливості. Прикладом може слугувати таблиця, де наведено структуру фінансування обов'язкової освіти [5, с. 154].

IV. Висновки

Отже, незважаючи на національні відмінності освітніх систем країн Європи та США, і шляхи, якими здійснюється реформування, загальною тенденцією стає розвиток громадської складової в системі управління освітою. Усі освітні зміни в зарубіжній системі освіти відбувалися законодавчим шляхом у напрямі усупільнення як самої цієї системи, так і закладів. Центральним державним органам належать координаційні, загальнополітичні та загальноконтрольні функції, а функції поточно-оперативного плану покладені на органи нижчих рівнів адміністративної ієрархії. Поряд із цим наявне максимальне залучення до всіх важливих справ у галузі освіти громадськості.

Вивчення досвіду зарубіжних країн з більш давніми традиціями демократизації в

освіті й таких, що тільки шукають свої шляхи, сподіваємося, допоможе нам виробити ефективні форми державно-громадського управління, в яких будуть враховані кращі запозичені ідеї, а також власний досвід і традиції.

Подальшого вивчення потребують питання досвіду та шляхів розвитку державно-громадського управління освітою в країнах СНД.

Література

1. Алферов Ю.С. Местные органы управления образованием за рубежом: проблемы модернизации и реформирования / Ю.С. Алферов // Педагогика. – 1991. – № 6. – С. 92–99.
2. Ахтамзян Н.А. Система государственного управления образованием в Германии / Н.А. Ахтамзян // Педагогика. – 2004. – № 6. – С. 85–93.
3. Богуславский М.В. Что первично в управлении образованием – общество или государство [Электронный ресурс] / М.В. Богуславский, К.С. Сумнительный. – Режим доступа: <http://www.auditorium.ru/documents/other/discuss/intro6.html>.
4. Вацко Я. Підготовка громадськості до участі в організації та управлінні національною освітою Польщі / Я. Вацко // Формування громадянського суспільства в Україні: стан, проблеми, перспективи : зб. наук. праць Укр. акад. держ. упр. при Президентіві України / кол. авт.; за заг. ред. В.І. Лугового, В.М. Князева. – К. : Вид-во УАДУ, 2001. – С. 268–271.
5. Гриневич Л. Децентралізація управління освітньою системою (на прикладі Польщі) / Л. Гриневич // Освіта і управління. – 2004. – № 3–4. – С. 156–160.
6. Демченко О.Й. Теорія та практика сімейного виховання у Великій Британії (історико-педагогічний аспект) : автореф. дис... канд. пед. наук / О.Й. Демченко. – Луганськ, 2001. – 19 с.
7. Корсак К. Світ нового століття і його освіти / К. Корсак // Віче. – 2002. – № 1. – С. 19.
8. Курдюмова И.М. Местные органы управления образованием в Великобритании / И.М. Курдюмова // Педагогика. – 1998. – № 7. – С. 11–13.
9. НаУКМА: Знання для добробуту. Іноземний досвід з рекомендації міжнародних компаній // Експерт. – 2004. – № 39. – С. 14–15.
10. Стратегія реформування освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики. – К.: К.І.С., 2003. – 207 с.
11. Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland // Bereinigte Amtliche Sammlung der Schulvorschriften BASS 1989/1990. – Düsseldorf, 1989.

12. Hall M.C. The responsive parenting program. Lawrence Kans: H. and H. Enterprises, 1988. – 122 p.
13. Fazlagić Amir jan. Marketingowe zarządzanie szkołą. – Warszawa: Wydawnictwa CODN, 2003. – 160 s.
14. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukma.kiev.ua/win/univ/scient/CS PR/roboti/znannja.htm/>.
15. Reforma oświaty – Kalendarium wdrażania reformy (Реформа освіти – календар проведення реформ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kprm.gov.pl/reformy/rflendar.htm>.

УДК 351:37

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО СТИМУЛЮВАННЯ НАУКОВО-ОСВІТЬОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Козарь Т.П.

кандидат наук з державного управління, доцент
Класичний приватний університет

Annotation

The author examines modern development of the education and science system in Ukraine, the budgetary financing problems, competitiveness of scientific potential of country and offers the reformation ways of state stimulation system of scientifically-educational development in the article.

Анотація

У статті розглянуто сучасний стан розвитку системи освіти та науки України, проблеми бюджетного фінансування, конкурентоспроможність наукового потенціалу країни. Запропоновано шляхи реформування системи державного стимулювання науково-освітнього розвитку.

Ключові слова

Державне регулювання, державне стимулювання, наука, освіта, бюджет, фінансування, розвиток.

I. Вступ

Особливу увагу в умовах глобальної інтеграції процесів світового й національного розвитку слід приділити реформуванню системи державного стимулювання науково-освітньої сфери України. На сьогодні незадовільним є загальний стан державного фінансування освіти та науки; недосконалою є структура витрат на науково-дослідні роботи; триває вплив інтелекту за кордон; спостерігаються негативні тенденції у віковій структурі наукового потенціалу країни. Ці явища загрожують сталому розвитку економіки України.

Для докорінних змін у цій сфері України необхідно дотримуватися фінансування науки в розмірі 1,7% ВВП та фінансування освіти в розмірі 10% ВВП у Державному бюджеті на 2008 р. У наступні роки цей рівень слід поступово підвищувати, як це робиться в більшості розвинутих країн. Крім того, рекомендується розгорнути та прийняти Наці-

ональну програму науково-освітнього розвитку на найближчі 10 років.

II. Постановка завдання

Мета статті – дослідити реформування системи державного стимулювання науково-освітнього розвитку України.

III. Результати

Досить ґрунтовно та всебічно розвиток сучасної вищої школи досліджують російські вчені, а саме: А. Галаган, Б. Гершунський, О. Ліферов, В. Садовничий та ін. В Україні розроблення концепції реформування вищої освіти входить до кола наукових інтересів таких визнаних вітчизняних фахівців, як: В. Андрущенко, М. Згуровський, К. Левківський, В. Луговий, В. Козаков, К. Корсак, В. Кремень, В. Огнев'юк, С. Ніколаєнко, М. Степко, Т. Фініков та ін.

Пошук ефективних механізмів державного управління реформування вищої освіти, оптимального розподілу повноважень між різними рівнями управління є предметом постійної уваги теоретиків і практиків з державного управління. Серед них слід назвати таких зарубіжних і вітчизняних фахівців, як: Г. Атаманчук, В. Бакуменко, В. Бурега, Д. Дзвінчук, В. Гамаюнов, В. Журавський, М. Карамушка, В. Князев, В. Майборода, С. Майборода, В. Мартиненко, Н. Нижник, О. Поважний, С. Поважний, Д. Табачник, В. Тертичка, В. Цветков та ін.

В умовах глобальної інтеграції процесів світового й національного розвитку актуальним є оцінювання національного науково-освітнього потенціалу. Особливу увагу слід приділити формуванню напрямів реструктуризації системи державного стимулювання науково-освітньої сфери України.

Розглянемо стан науково-освітньої сфери України.

Загальний стан державного фінансування освіти та науки є незадовільним. Кошти, що виділяються з бюджету на освіту, вдвічі,